

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీనివాసరామానుజమహాదేశికైః (మైసూర ఆండవన్)
సంస్కృతభాషాయాం అనువాద్య అనుగృహీతం
శ్రీమద్వేదాంతాచార్యవిరచితం

॥ మెయ్యిరదమాన్నియం ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ మెయ్యిరదమాన్మియం ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

జయతు వరదరాజో హస్తీశైలస్స జీయాత్

యతిపతిసువచోభిజ్ఞాతృవర్యా జయంతు ।

జయతు చ శరణాగత్యాఖ్యగత్యా సహాన్యా -

వనమనభిగతానాం ధీమతాం ప్రీతిరత ॥ 1 ॥

అష్టాశాస్సప్తవార్ధీన్ ధరణిధరవరాన్ సప్త లోకాన్ ద్విసప్తా -

ప్యూత్పాద్య భ్రాజమానస్సలిలభవభవో యం హి చక్రేశ్వమేధం ।

పూతం భోగ్యం తదీయం సురభి హవిరుపాదాతుకామో దయాళుః

ప్రాదుర్భూతోఽతిమోదాత్ నిఖిలసుజనదృగ్గోచరస్సన్ విభాతి ॥ 2.1 ॥

తుండీరే మండలేఽస్మిన్ జగతి శుచితమే క్షేత్రసత్యవ్రతాఖ్యే

దేవాధీశస్య తస్య త్వనవధిసుగుణేష్వేకమత్రోల్లిఖామః ।

కారుణ్యాఖ్యోఽత్యుదారస్స తు జలధరవత్ పక్షపాతానభిజ్ఞః

భో భోస్సూక్ష్మార్థవిజ్ఞాస్సుధియ ! ఇహ సమాగత్య లక్ష్మ్యం లభధ్వం ॥ 2.2 ॥

విద్వద్వర్యా ! ఉపైత స్వయమమితదయో దేవరాట్ శాస్తి సర్వం

కారుణ్యాంభోధిరీశోప్యపగతకమలోప్యాత్తమచ్చిత్తవాసః ।

దేవాధీశోఽనుకంపాకర ఇతి బిరుదైరద్భుతం కీర్త్యమానం

వేలాతీతం దయాభిం కథమిహ వరదం సంస్తుథేదం ను భాగ్యం !! ॥ 3 ॥

సిద్ధోపాయస్స ఏవేత్యవగమయితృషు శ్రీదయైకాశ్రయేషు
 రక్ష్యత్వేనైవ గృహ్లాన్ సపది కరిగిరిశ్రీధరో నస్తదైవ |
 ముక్తావభ్యర్థితాయాం నిజపదయుగళేం ప్రాపయత్యేవ భూయః
 నైవోత్పత్తిః యదాప్తం శుభకరమఖిలం నాస్తి నో హ్యత్మభారః || 4 ||

సౌరభ్యాలయపుల్లపద్యనివసల్లక్ష్మీప్రియం తం మహా -
 నిక్షేపం పురుషోత్తమం నిజబలాదేవేక్షితుం పద్యజః |
 నాశకోన్నిజనైకమంతుఫలతః దుష్కర్మదోషావలిః
 మోహంధో వ్యరుదచ్చ బాల ఇవ తచ్చంద్రాభిలాషీ తదా || 5 ||

సంరక్షంశ్చతురాననో నిజపదం దేశం తమేవ స్థిరం
 మత్వాస్థాయ చిరాదపేక్ష్య హి పురా దుర్దమ్యపంచేంద్రియైః |
 సాకం షట్ చ నియమ్య ఖాని సుమహత్ తేపే తపోఽత్యాయతం
 కిం వాకారి మయేత్యలజ్జత భృశం కృత్యం నినిందాత్మనః || 6 ||

పద్మోద్భూతస్వలోకే వరతమమతితశ్చాగమాధ్యాపనాచ్చ
 స్వాంతే విష్ణుం యథా వా స్థిరమకృత తథేచిక్షిషుః ప్రోద్యతోఽపి |
 నైక్షిప్తాస్యాథ మూలం నిజదురితమవిజ్ఞాయ షట్సప్తలోకాన్
 షడ్ద్వీపాన్ అష్టవర్షాణ్యపి జహదసమం సర్వదం భారతం పైత్ || 7 ||

యాత్యా సర్వాసు దిక్ష్యప్యతికరినతపస్తప్తవత్యబ్జయోనౌ
 "క్షేత్రం సత్యవ్రతం యాహ్యానుపద" మితి యా వ్యోమవాక్ తాం నిశమ్య |
 గత్వానందేన తత్రామరవసతివిధాతారమాహూయ కారుం
 ప్రాహైవం "విశ్వకర్మన్" ! విరచయ రుచిరాముత్తరాం వేదిమత్రాం || 8 ||

ఉత్తమసంయుగభూసదృశైకసముజ్జ్వలచాపసుయోజితబాణత -
 ఆస్త్రబలోద్ధతదైత్యశిరోదశకస్తబకప్రవిపాతబలాధిక |
 మంథనసమ్మథనోత్థదధిస్థనవోద్ధృతశిక్యగభక్షచణావిహ
 హస్తిగిరిర్నతపాపసమూలవినాశక ఈశకరారిరలంకృతిః || 9 ||

హేమప్రత్యుప్తరత్నప్రచయసుషుటితం శిల్పశాస్త్రానుగుణ్యాత్
 సంశ్లిష్టాం దానశౌండైస్సుగుణనిధిచతుర్వర్ణనిష్ఠైశ్చ పూర్ణాం |
 దేవార్థాం దర్శనీయాం సహజసుభగసద్వాజిహేషాం చ కాంచీం
 దృష్ట్వా వేధా అహర్షత్ దృఢవరణవృతాం భూవిభూషామివేద్ధాం || 10 ||

కామ్యోక్త్యామ్నాయనిష్ఠాః కపటవిధిపరా నైవ పశ్యంతి విష్ణుం
 శ్రీశం తం పుణ్యపుణ్యం హయమఖమనిభం ప్రారభే సందిదృక్షుః |
 తామాపరాయానయ త్వం త్వయి ! సుత ! దయితాం మే స్వనామాపగాయాః
 ఆస్తే యో తప్యమానా తట ఇతి చతురాస్యస్సుతం చాదిదేశ || 11 ||

హంసతనురుచ్ఛలితహంసగతిరున్నతం
 హంసవరమాస్థితవతీ హి విధినాయికా |
 ఆప్తచతురాస్యతనుజాతవచనార్థితా -
 ప్యస్త్యిదమితి ప్రతివచో న దదతీ తదా || 12.1 ||

శీగ్రగతినాటకమిదం త్వితీ చ భామినీ
 స్వీయగతివేగవినిరోధకమహీధరే |
 నిమ్నగతిరూర్ధ్వగతిరద్భుతమరుద్గతి
 శ్చ్యావితదృషద్విషమభూషు సమభూషు చ || 12.2 ||

పాటితశిలారహితశైలశిఖరాణి
 తాన్యున్నతసమాతిప్పథులాని వినిపాత్య సా |
 పర్వతసుపార్శ్వమభిపాతితమభూత్స్వతో
 వీక్ష్య దిశ ఆప మఖభూమిసవిధం తదా || 12.3 ||

తాదృశనయాదిగుణవానజ ఇదం కిమి -
 త్యుత్సవసమాగతసురాస్థిరపదం గతాః |

ఆముముదిరేఁచ్యుత ఇమాం చ శయనాకృతౌ
రోద్ధముపయాతి తమవాప వినయాన్వితా || 12.4 ||

ఆరభ్యే విధినా తదా హయమఖే యాగే మహత్యద్భుతం
తం విధ్వంసితుమాపగామతిరయావేగాపగాఖ్యావతీ |
వార్దేవీ మృదులాగతాతికుపితా తాతోఽథ దేవాధిరాట్
కారుణ్యాదభవద్విధా వహిశయః సేతుస్స్వయం రక్షితుం || 13 ||

స్థాస్నో రర్చ్యస్య భూమౌ ద్రుహిణమఖపరిత్రాణసర్వోపకర్తుః
కారుణ్యాభౌ వగాహ్య ప్రశమితదురితం తం వయం సేతుమూర్తిం |
నిధ్యాయంతోఽథ చాస్మద్దురితగణయితా చిత్రగుప్తస్స్వకోశే
ఘోరాణ్యేనాంసి యాని వ్యలిఖదిహ విముక్తా హి తైర్మోదితాస్మః || 14 ||

ధాతా లేశం సుఖం తన్మహదివ విదధత్ వ్యాప్త మేనోఽపహంతుం
నిస్సీమ్నా భక్తిభూమ్నా మఖమకృత తదా సంస్తుతం తస్య వేద్యాం |
హైరణ్యాద్ర్యాభయాన్యాదృశమహిమజషా పుణ్యకోర్యా సమేతం
భాస్వాన్యస్యాహ్ని దీపోఽభవదివ పరమం జ్యోతిరావిర్బభూవ || 15 ||

మహిమవదిభశైలాధీశ్వరో హ్యవిరాసీత్
దృఢతమకరుణార్ణోవార్షుకః ప్రాదురాసీత్ |
అతిగహనవిసీమామ్నాయమౌళీడ్య ఆయాత్
షడవయవిత ఏకో యో మహానావిరాసీత్ || 16.1 ||

భవతి యది రమా వాక్ యస్తదర్థస్స ఆయాత్
ఉదిత కరుణయా యశ్శాస్త్రజాతం స ఆయాత్ |
విధుతనిజపదానాం మోహకో మాయ్యుపాయాత్
పరమపదగతేర్యో మార్గదర్శీ స ఆయాత్ || 16.2 ||

సర్వేశో దేవరాజః కరిగిరికరుణామూర్తిరాయాన్మహాత్మా
 సౌందర్యోద్వర్షివర్షా కరితురగరథారూఢ ఆయాత్ స దేవః |
 కాంచ్యాం అక్షాం ప్రదాతా గతనయననరాణాం స ఆయాత్ పరేశః
 యోఽభీష్టానాం వరాణాం వితరణనిపుణో దేవరాడావిరాసీత్ || 17.1 ||

భక్త్యభ్యో ముక్తివృష్టిం వితరతి జలముగ్వర్ణ ఆయాత్ స దేవః
 నాగేంద్రే "మూలమూలే" త్యనురవతి తదుజ్జీవకారీ స ఆయాత్ |
 వేద్యాం యశ్చోత్తరాయాం వరద ఉదితవాన్ బ్రహ్మాయోగే స ఆయాత్
 సర్వే దేవా భజంతే పదకమలయుగం యస్య చాయాత్
 స్వయం సః || 17.2 ||

దినకరభాస్వరముకుటం
 వ్యుదితకలానిధివదనం |
 ద్వివిధలసత్పుతియుగలే
 త్వభిపతనోత్సుకమకరౌ || 18.1 ||

అతులదయోన్నతిరమయా
 ద్యుతమణినాయతహృదయం |
 చిదచిత ఉద్వమదుదరం
 జగదభివిక్రమచరణౌ || 18.2 ||

దధదతిదుర్గమనిగమైః
 వరివసితౌ కరివరదః |
 ధుతకరుణాకృతిరిహ త -
 నృహిమ పరం త్వభివినుమః || 18.3 ||

మరుభువి తజ్జలసృతివ -
 ద్విసతనగోపరి నగవత్ |

అమతివినాశకరుచివ -

త్యమలభవాభిమతఫలం || 18.4 ||

సకలతనుష్వసవ ఇవ

ప్రణతన్యణామివ చ సుధా |

ఇతి కవిభిః పరిపణితం

ద్రుహిణ ఉదీక్ష్వ చ ముముదే || 18.5 ||

వివృతోక్తం శాస్త్రే చిదచిదితి సర్వం సృజసి తత్

తదంతర్యామీ సన్నివససి తదంతస్తదధిపః |

సరూపం స్థూలం వా భవతు సకలం సూక్ష్మమపి వా

తదాత్మా తద్దేహీ ప్రవిలససి తద్ధోషరహితః || 19.1 ||

యథా భిత్త్యాధారం భవతి రుచిరం చిత్రమఖిలం

తథా బద్ధా ముక్తాః పరమపదినోఽప్యాశ్రయబలాః |

త్రయీమార్గే త్యక్తా అచిదహితరీతీర్నిరసేతుం

సదోదారప్రజ్ఞో మహిమపరిపూర్ణోఽసి భగవన్ || 19.2 ||

సహేతుపరికల్పనాచతురజల్పవిద్యాచణైః

అచాల్య ఉరుశక్తిమానతివిచిత్రమాయానిధిః |

సకాపిలకణాదసౌగతజినేశవాచోదితం

శ్రితాప్త ఉపమర్దితుం సదయ ఆత్మ శాస్త్రం స్వయం || 19.3 ||

నిదానముచితం యథాచితి తథాత్మవర్గే పరః

హృషీకవిషయేషు చ ప్రథితపంచభూతేష్వసి |

దశైకకరణేష్వపి ప్రలయ ఇంద్రియాగోచరే -

ష్వవేక్షణవిచక్షణో మునిరహో ! మహాన్ దృశ్యసే || 19.4 ||

సమగ్రసమభావనః సకలలోకనిర్వాహకః

క్రమేణ సముపావృతం త్వఘభవం భవం శాస్తి చ |

విచేతనసచేతనే జగతి వీతదోషస్థితౌ

అనుత్తమయశోనిధిః నిరుపమస్సమస్తాధిపః || 19.5 ||

కలాసు వివిధాస్వనుత్తమతయా విభక్తాస్వపి

సముద్ధరణభావనానుగుణసద్గుణానాం నిధే ! |

ప్రశస్తనిజకర్మసు త్యజనశేముషీ దుష్కరా

పశ్యపాయమిమమాచరత్స్వతిదయః ప్రియస్తుష్యసి || 19.6 ||

ఉపాసకముపావృతాన్యఖిలపుణ్యపాపాన్యపి

ప్రణాశ్య పునరాగమవ్యపగమాయ సంకల్పవాన్ |

శరీరపతనస్థితౌ ప్రణమతామనావృత్తికే

ప్రవేశకరణక్షమోఽస్యనవబోధ్యనాడీపథే || 19.7 ||

ప్రకృత్యనుగుణం తతం నిఖిలతత్త్వ మున్మాల్య చ

భవాంబునిధితారకేష్వతిమహాధికార్యగ్రణీః |

వితీర్ణఫలచింతకాన్ శరణమాగతాన్ ఆత్మనః

అనుజ్ఞిత ! దయాకృతే ! వరద ! తే హి దాదా వయం || 19.8 ||

శ్రీభూనీళాదిదేవీష్వనుపమసుషుమాస్వేజమానేషు షట్సు

జ్ఞానాదిష్వాత్మసామ్యేష్వపి కృతపదసేవేషు నిత్యేషు నిత్యం |

వేదస్తుత్యేఽప్రమేయే పరమపద ఇతే భోగితల్పే స్థితేర్వి

నీలం రత్నం జగత్తం కరిగిరిశిఖరేఽపశ్యముగ్రే న మేఽఘం || 20 ||

పాదద్వంద్వాశ్రయైకప్రియవిదితదయామూర్తిదేవాధినేతుః

పార్శ్వర్శశ్రీధరస్య స్తుతకరటిగిరౌ కల్పనం స్థేమధామ్నః |

హంసీభ్యాం హంస ఏకోఽవిరహిత ఇవ వాశ్లిష్ట ఇత్యుద్ధృణీమ
పార్శ్వస్తోతస్వినీకం మణిమయమివ వామ్రేడయామాచలేంద్రం || 21.1 ||

సంశ్లిష్టం తం వశాభ్యామిభమివ చ మహాసుందరం హ్యమనామ
జష్టం ఛాయాప్రభాభ్యాం రవిమివ సురుచిం వర్ణయామా వియుక్తం |
వీరుద్భ్యాం భాసమానం విటపినమివ సంశీతలం సంస్తవామ
నిర్వైకల్యశ్రుతిస్మృత్యుపచితమివ తం ధర్మసూక్ష్మం ఫణామ || 21.2 ||

ఆకాశాదిసమస్తవిష్టపమహోద్యానైకమూలోపమః
ఆమ్నాయాక్షికనీనికేవ చ దయావర్షేణ మేఘోపమః |
దృష్టాదృష్టత ఏధితోత్తమగుణాత్ వారాశినీకాశితః
మేదిన్యాశ్శిశిరీకృతేరవనతశ్చాంభోనిభో దేవరాట్ || 22.1 ||

లోకానాం సకలాపరాధసహనాత్ సర్వంసహాసన్నిభః
లోకేఽన్యస్సదృశోఽన్య సద్గుణపరామర్శే తు లభ్యేత కః |
నాన్యస్స్వోపమ ఇత్యసంశయవచః స్యాదాత్మనాత్మైవ వే -
త్యామర్శే నహి జాఘటీతి యదయం సత్యం స్వతో నిస్తులః || 22.2 ||

కుర్వంతం హంసవాహే ప్రగుణితహృదయే క్షాం ఖురాఘాతలక్ష్యాం
అర్వంతం చాదదానే జ్వలితమిహ వరం యాగభూమేధ్యవేద్యాం |
ప్రాదుర్భూతస్స నాథః పుర ఉదితవపుః భోశ్చతుశ్శీర్ష తుభ్యం
కిం వాద్యాన్యత్ ప్రదద్యాం వరముచితమితి ప్రాహ దేవాధిరాజః || 23 ||

నాథం ప్రాప్యాస్మదీయం కుసుమమపచితం తత్పదాభ్యేఽర్పయిత్వా
పూతం నీరం చ దీపం ముఖసురభివసు ప్రేషతాంబూలదానం |
పానీయం చేక్షుసారాద్యుపహితమశనం లడ్డుకాద్యం సుభక్ష్యం
దత్వా భూయో జపిత్వా తదుభయచరణం ధ్యాయతేత్యాదిదేశ || 24 ||

దేవానుద్వాస్య చాన్యాన్ నియమయితుమలం యశ్చతుర్వక్త ఆశు
 పారావారోపమం తన్నిజదురితమపోడుం చ నిర్వర్త్య యజ్ఞం |
 హస్త్యద్రీశానుమత్యా పునరపి భువనం స్వీయమాగత్య తత్ర
 యోగే కల్పానపాయే భగవదభిముఖో ధ్యాననిష్ఠో బభూవ || 25 ||

ధాత్రా సాక్షాత్కృతోఽసౌ వరద ఇహ కృపాకార ఆద్యే యుగేఽభూత్
 త్రేతాయాం భక్తిభూమ్నా కృతవరివసితం తం కరీంద్రం రరక్ష |
 వాదేష్వత్యంతదక్షే నిరుపమితగురౌ ద్వాపరేఽపిప్రయచ్ఛ
 దీప్తోఽనంతః కలౌ స్యాత్స్వపదపరిచరో భూష్ణురిత్యాస్థితోఽత్ర || 26 ||

పుండరీకజపురాణపుంస్కృతే
 నిర్వ్యలీక ఉదితే మహామఖే |
 దేవవారిముచి వార్షుకే కృపాం
 తత్యమృద్ధమతిసూక్ష్మభక్తితః || 27.1 ||

తోండమండలగతాశ్చ వైదికాః
 పావనద్రవిడవేదవేదినః |
 జీవితాస్సురితి సత్యవైభవం
 ప్రాక్తనోక్తిమకుటార్య ఉజ్జగౌ || 27.2 ||

సప్తాశానాం దివస్య త్వనితరగతికోజ్జీవనైకవ్రతస్య
 ధర్తుర్దేవాధిరాజస్తదితరకరణాత్ చింతయాఽనీక్ష్వతాయాః |
 సర్వత్ర వ్యర్థభూమిష్వపి చిరమటనాత్ సన్నివృత్తోఽతిపుణ్యం
 ఆయాదిత్యేవ సత్యవ్రతవిభవమగాయచ్ఛ వేదాంతసూరిః || 28 ||

తూప్పుల్ శ్రీవేంకటేశః శుభగుణవిభవస్తస్య దేవాధినేతుః
 మాలాద్వైర్భూషితస్య ప్రథితపదయుగం సంశ్రితోఽనన్యభక్త్యా |

క్షేత్రే సత్యవ్రతాఖ్యే నిధిమివ నిహితం తద్గతం వైభవం చ
సంప్రేక్ష్యేమం సమగ్రం కరతలఫలవత్ ప్రాహ దివ్యప్రబంధం || 29 ||

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథదేశికమణిః సత్యవ్రతైకాశ్రయః
శ్రీమద్ధస్తిగిరిప్రభావమతులం గాధాభిరాస్వాదయత్ |
గోపాలో నిగమాంతలక్ష్మణగురుప్రార్చ్యాంఘ్రిపద్మాశ్రయః
కర్ణాటామరభాషితేన వివృతిం శ్లోకాంశ్చ తాసాం వ్యధాత్ ||

|| ఇతి మెయ్యిరదమాన్నియం సమాప్తం ||

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |
శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంతగురవే నమః ||